

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 lipca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił J. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Postawę wydania decyzji stanowiło orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS, która ustaliła, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona J. S. wniosła o jej zmianę i przyznanie prawa do renty. Podała, że decyzja jest dla niej krzywdząca, od dzieciństwa nie widzi na prawe oko, a oko lewe ma zachowaną zdolność widzenia 20%.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie.

W piśmie procesowym z dnia 31 grudnia 2014 roku ubezpieczona wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do renty na stałe (k.20-21).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona J. S. urodziła się (...). Z zawodu jest kasjerem sprzedawcą. Pracowała jako kasjer, sprzedawca, szwaczka, pracownik ochrony, sprzątaczką.

(okoliczności bezsporne)

W okresie od 1 czerwca 2011 roku do 31 marca 2012 roku ubezpieczona miała prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Od 1 kwietnia 2012 roku do 31 maja 2014 roku ubezpieczona miała prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

(decyzje – k.95, k.120, k.157 akt ZUS)

W dniu 28 maja 2014 roku ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

(wniosek – k.164 akt ZUS)

Orzeczeniem z dnia 26 czerwca 2014 roku lekarz orzecznik ZUS ustalił, iż ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy. Po rozpoznaniu sprzeciwu ubezpieczonej komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 8 lipca 2014 roku również nie stwierdziła niezdolności do pracy.

Komisja lekarska ZUS ustaliła, iż ubezpieczona w dzieciństwie przeżyła uraz oka prawego z następującą jednooczną wniesioną do ubezpieczenia. W lipcu 2011 roku w badaniu pola widzenia oka lewego stwierdzono znaczne zawężenie. W wykonanym kontrolnym badaniu we wrześniu 2011 roku nie potwierdzono klinicznie zmian w polu widzenia. Ubezpieczona dobrze zaadaptowała się do niepełnosprawności. U ubezpieczonej rozpoznano również wole guzowate obojętne.

(orzeczenia – akta ZUS, opinia lekarska – k.63-64 dokumentacja lekarska ZUS)

U ubezpieczonej stwierdzono ślepotę oka prawego, pourazową z rozległą blizną na dnie oka, od urazu w dzieciństwie. Nadwzroczność małego stopnia i starczowzroczność oka lewego, praktycznie jednooczną.

Oko lewe w optymalnych okularach ma pełną ostrość widzenia do dali i bliży, prawidłowe pole widzenia, ciśnienie śródoczne jest niepodwyższone.

Ubezpieczona uczęszczała do szkół i zawsze pracowała jako osoba jednooczna.

(opinia biegłego okulisty R. M. – k.9-11, k.69, opinia biegłego okulisty R. S. – k.166, k.191-192)

Ubezpieczona ma rozpoznane wole guzkowe nietoksyczne. Schorzenie to nie stanowi przeciwwskazań do wykonywania pracy zarobkowej.

(opinia biegłego endokrynologa – k.13-14)

Ubezpieczona była leczona z powodu nadciśnienia tętniczego i napadowego migotania przedsionków. Obecnie ciśnienie tętnicze jest wyrównane. Z chwilą zoperowania tarczycy występujące u ubezpieczonej problemy kardiologiczne ustąpiły.

(opinia biegłego kardiologa – k.31-34)

U ubezpieczonej nie występują cechy ogniskowego uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego, objawy korzeniowe i ubytkowe w zakresie obwodowego układu nerwowego.

(opinia biegłego z zakresu medycyny pracy – k.205-213)

Występujące u ubezpieczonej miernie nasilone zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa i stawów (odpowiednie do wieku) bez upośledzenia funkcji narządu ruchu z subiektywnym zespołem bólowym nie czynią ubezpieczonej osobą niezdolną do pracy.

(opinia biegłego ortopedy – k.247-249, k.265-266)

Ubezpieczona jest zdolna do pracy zarobkowej. Może wykonywać prace gdzie nie jest wymagane widzenie obuoczne, może kontynuować pracę jako sprzedawca, kasjer. Ubezpieczona może pracować jako szwaczka, pracownik ochrony, prowadzić własną działalność gospodarczą. Ubezpieczona nie może pracować na wysokości, przy maszynach w ruchu, przy maszynach grożących urazem. W przypadku ubezpieczonej przeciwwskazane jest dźwiganie powyżej 15 kg. Narażenia te nie występują w pracy kasjera-sprzedawcy. Ubezpieczona może prowadzić samochód również w celach zarobkowych (bez przewozu osób).

(opinia biegłego okulisty R. M. – k.9-11, opinia biegłego kardiologa – k.31-34, opinia biegłego okulisty R. S. – k.166, k.191-192, opinia biegłego z zakresu medycyny pracy – k.205-213, k.288-289 odwrót, k.307, opinia biegłego ortopedy – k.247-249, k.265-266)

Ubezpieczona została zaliczona do osób o lekkim stopniu niepełnosprawności z powodu chorób narządu wzroku, okresowo do 31 października 2017 roku.

(odpis wyroku i uzasadnienia w sprawie Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XI U 249/15 – k.90-92)

Powyzszy stan faktyczny został ustalony na podstawie dowodów z ww. dokumentów, których strony nie kwestionowały.

Celem ustalenia czy ubezpieczona jest częściowo bądź całkowicie niezdolna do pracy Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych okulistów, kardiologa, specjalisty medycyny pracy i ortopedy.

Sąd w pełni uznał wartość dowodową opinii złożonych w sprawie oraz podzielił wnioski wypływające z ich treści. Opinie te są kompletne, zostały sporządzone w oparciu o analizę przedłożonej dokumentacji lekarskiej oraz o badanie ubezpieczonej.

Biegli dokonali diagnozy schorzeń ubezpieczonej, ocenili ich wpływ na sprawność organizmu i zdolność do wykonywania pracy, odnosząc swoją ocenę do kwalifikacji zawodowych ubezpieczonej.

Biegła R. M. zapoznała się z dodatkową dokumentacją medyczną i załączonymi specjalistycznymi badaniami okulistycznymi ubezpieczonej. Biegła wskazała, iż badanie oftalmoskopowe oka prawego wykazuje bliznę pourazową w plamce a badanie w biomikroskopie wykazuje podtorebkowe zmętnienie soczewki. Natomiast w oku lewym istnieje wada wzroku, małego stopnia nadwzroczność. Po korekcji okularami wady, ostrość wzroku oka lewego do dali jest pełna. Biegła wyjaśniła, iż dokumentacja medyczna z 18 grudnia 2014 roku jest zgodna z wynikami jej badania w dniu 21 października 2014 roku.

Biegła R. M. wskazała, iż zawężenie pola widzenia w oku lewym nie ma znaczenia orzeczniczego z powodu 60% błędu (co zostało podkreślone w wyniku badania), a dopuszczalna granica błędu w tego typu badaniu wynosi 15%. Jak wynika z opinii uzupełniającej biegłego R. S. tak duży błąd skutkuje brakiem możliwości interpretacji tego badania.

Niewielkie zawężenie pola widzenia oka lewego 10° - 20° praktycznie jest prawidłowe. Biegły R. S. wyjaśnił, iż to niewielkie zawężenie pola widzenia nie wskazuje na konkretną chorobę i nie stanowi istotnego defektu, stąd należy je określić jako niecharakterystyczne.

Wnioski z opinii biegłej R. M. zostały potwierdzone w opinii biegłego okulisty R. S.. Biegły R. S. podał, że u ubezpieczonej w lewym oku stwierdzono prawidłową ostrość wzroku do dali i bliży z zastosowaniem odpowiedniej korekcji okularowej ze względu na małą nadwzroczność i typową związaną z wiekiem starczowzroczność. Biegły wskazał również, iż obecnie ubezpieczona jest obserwowana w kierunku jaskry, której nie potwierdzono. Ubezpieczona nie przyjmuje żadnych leków przeciwjaskrowych.

Biegły R. S. w opinii uzupełniającej odpowiedział na zastrzeżenia ubezpieczonej.

Stanowisko biegłych okulistów dodatkowo wzmacnia opinia biegłego z zakresu medycyny pracy, który dokonując oceny stanu zdrowia ubezpieczonej pod kątem jej zdolności do wykonywania pracy podał, że ubezpieczona może wykonywać pracę zgodną z poziomem kwalifikacji i wykształcenia. Widzenie jednooczne nie upośledza w stopniu znacznym możliwości wykonywania pracy.

Złożone przez ubezpieczoną wyniki badania rtg lewego stawu barkowego, stawu kolanowego lewego i kręgosłupa lędźwiowego z 28 lutego 2017 roku nie mogły stanowić podstawy do dokonywania oceny stopnia niezdolności ubezpieczonej do pracy, bowiem badania te przeprowadzono po upływie prawie 3 lat od wydania decyzji. Schorzenia te, podobnie jak wyniki badań w zakresie jaskry mogą być podstawą do złożenia kolejnego wniosku o przyznanie prawa do renty.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłej R. M. jako zmierzający do przedłużenia postępowania. Opinia biegłej została potwierdzona przez biegłego R. S.. Obie opinie wydane w oparciu o złożoną dokumentację lekarską i poprzedzone badaniem ubezpieczonej jednoznacznie wskazują, iż ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy zgodnie z poziomem kwalifikacji.

W ocenie Sądu nie ma podstaw do porównywania wniosków zawartych w opinii biegłej R. M. wydanej dla celów ustalenia stopnia niepełnosprawności, bowiem przesłanki przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy i ustalenia stopnia niepełnosprawności nie są tożsame.

Opinii biegłej R. M. również nie podważa wydana przez nią w dniu 7 sierpnia 2012 roku opinia w sprawie VIII U 2108/12, wówczas biegła stwierdziła, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy do 30 kwietnia 2014 roku. Kolejną opinię biegła wydała w dniu 21 października 2014 roku i dokonując oceny stanu zdrowia ubezpieczonej podała, że nie jest niezdolna do pracy.

W ocenie Sądu nie było potrzeby wyjaśnienia różnej oceny stanu zdrowia ubezpieczonej pod kątem jej niezdolności do pracy, gdyż opinie zostały wydane w odstępie ponad 2 lat a stan zdrowia ubezpieczonej jest oceniany na datę złożenia wniosku o rentę. Poza tym skarżąca zdaje się nie zauważać, iż miała prawo do okresowej renty (do 30 kwietnia 2014 roku) i po tej dacie jej stan zdrowia wymagał ponownej oceny przy uwzględnieniu aktualnych badań. Nadto

opinia biegłej R. M. jak wyżej wskazano znajduje potwierdzenie w opinii innego biegłego R. S.. Także biegły z zakresu medycyny pracy, wskazując na pewne ograniczenia w wykonywaniu pracy podał, iż ubezpieczona może wykonywać pracę zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań ubezpieczonej, bowiem w sprawach o rentę z tytułu niezdolności do pracy, Sąd ocenia istnienie niezdolności do pracy w oparciu o wiadomości specjalne zawarte w opiniach wydanych przez biegłych dysponujących wiedzą medyczną, co do występujących schorzeń i ich wpływu na zdolność do wykonywania pracy zarobkowej. Dowód w postaci przesłuchania stron nie mógł w żaden sposób podważyć wydanych w niniejszej sprawie opinii.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z treścią art.57 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz.1383) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełni łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność powstała w okresach wymienionych w cytowanym przepisie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Brak choćby jednego z warunków wymienionych w art.57 ww. ustawy powoduje brak prawa do świadczenia.

W niniejszej sprawie spór między stronami ograniczał się do oceny stanu zdrowia ubezpieczonego pod kątem niezdolności do pracy.

Zgodnie z treścią art.12 ww. ustawy niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania, co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji i możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art.13 ust.1 ww. ustawy).

W definicji niezdolności do pracy ustawodawca dał wyraz powiązaniu prawa do renty z rzeczywistą znaczną utratą zdolności do pracy zarobkowej, jako takiej, a częściową niezdolność do pracy powiązał z niezdolnością do pracy w ramach posiadanych kwalifikacji, przy uwzględnieniu możliwości i sprawności niezbędnych do dalszego zaangażowania w procesie pracy, zaakcentował istnienie potencjalnej przydatności do pracy. Chodzi zatem o zdolność do pracy zarobkowej nie tylko, jako zdolność do wykonywania dotychczasowej pracy, ale zdolność do podjęcia pracy w ogóle, z uwzględnieniem rodzaju i charakteru dotychczas wykonywanej pracy, poziomu wykształcenia, wieku, predyspozycji psychofizycznych.

Zdolność do pracy ma dwa elementy: biologiczny (ogólna sprawność psychofizyczna) i gospodarczy (przydatność na rynku pracy). Należało zatem ustalić, czy wnioskodawca jest zdolny do wykonywania pracy w dotychczasowym pełnym

zakresie, czy jego kwalifikacje pozwalają na wykonywanie innej pracy, czy dla utrzymania aktywności zawodowej konieczne jest przekwalifikowanie.

Niezdolność do wykonywania dotychczasowej pracy nie jest kryterium niezdolności do pracy w rozumieniu art.12 ww. ustawy. Brak możliwości wykonywania dotychczasowej pracy nie jest wystarczający do stwierdzenia częściowej niezdolności do pracy, gdy jest możliwe podjęcie innej pracy (w swoim zawodzie, bez przekwalifikowania lub gdy rokowanie, co do przekwalifikowania jest pozytywne). Niezdolność do wykonywania dotychczasowej pracy jest warunkiem koniecznym do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ale nie jest warunkiem wystarczającym, jeżeli wiek, poziom wykształcenia, predyspozycje psychofizyczne dają podstawy do uznania, że jest możliwe podjęcie pracy w zawodzie albo po przekwalifikowaniu.

O częściowej niezdolności do pracy nie decyduje sam fakt występowania schorzeń, ale ocena czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy zgodnie z kwalifikacjami.

Należy też wskazać, iż przyczyna niezdolności do pracy nie ma wynikać z choroby, a z naruszenia sprawności organizmu, czyli czynnika medycznego, który powoduje utratę zdolności do pracy.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczona jest osobą jednooczną, od wypadku w dzieciństwie nie widzi na prawe oko. Lewe oko w optymalnych okularach ma pełną ostrość wzroku do dali i bliży, prawidłowe pole widzenia oraz prawidłowy kliniczny obraz oka. Schorzenia te nie ograniczają możliwości wykonywania przez ubezpieczoną pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami w znacznym stopniu. Inne schorzenia ubezpieczonej – endokrynologiczne, kardiologiczne, ortopedycznie nie powodują niezdolności do pracy. Ubezpieczona, jak wynika z ustaleń Sądu, może wykonywać pracę kasjera – sprzedawcy, szwaczki, pracownika ochrony, może prowadzić działalność gospodarczą.

Podobnie o zdolności do wykonywania pracy zarobkowej nie przesądza legitymowanie się przez ubezpieczoną stopniem niepełnosprawności. Wprawdzie schorzeniem, które ma wpływa na funkcjonowanie ubezpieczonej w życiu codziennym jest schorzenie natury okulistycznej, ale zważywszy na charakter choroby u ubezpieczonej nie występuje istotne ograniczenie zdolności do wykonywania pracy zgodnej z poziomem kwalifikacji. Podkreślić także należy, iż jednoocność jest jedynie wskazaniem do ograniczenia pracy w określonych narażeniach i czynnikach szkodliwych w ramach badań profilaktycznych (np. m.in. pracy na wysokości, zarobkowego przewozu osób, czy obsługi maszyn w ruchu), ale istnienie tego typu przeciwwskazań nie jest automatycznie podstawą orzekania niezdolności do pracy. Co również istotne, wskazane ograniczenia nie występują na stanowiskach pracy zgodnych z poziomem kwalifikacji i poziomem wykształcenia odwołującej. Nie ma zatem takich narażeń, które w istotny sposób ograniczałyby możliwość wykonywania przez ubezpieczoną pracy jako kasjer – sprzedawca, pracownik ochrony, sprzątaczką.

Reasumując, z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczona nie spełnia wszystkich warunków do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określonych w art.57 ww. ustawy o emeryturach i rentach – nie jest niezdolna do pracy. Wobec powyższego Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołanie jako niezasadne.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ubezpieczonej.

11.12.2017 r.